

רע"פ 3444/23 - אסתר שדה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 3444/23

לפני:

כבוד השופט ח' כבוב

המבקשת:

אסתר שדה

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופטים אב"ד י' עדן, ג' גדעון ו-ע' כהן) בעפ"ג 72675-01-23 מיום 02.04.2023

בשם המבקשת:

עו"ד מאיר סויסה

החלטה

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופטים אב"ד י' עדן, ג' גדעון ו-ע' כהן) בעפ"ג 72675-01-23 מיום 02.04.2023, בגדרו נדחה ערעור המבקשת על פסק דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (כבוד השופטת א' צוריאלי) בת"פ 50959-04-21 מיום 02.10.2022 ומיום 27.12.2022.

הרקע לבקשה והבקשה

2. למבקשת יוחסה בכתב האישום עבירה של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 368(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); אולם לבסוף זוכתה מעבירה זו מחמת הספק - והורשעה בעבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין. זאת, לאחר שבית משפט השלום עשה שימוש בסמכותו לפי סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חסד"פ).

3. כעולה מעובדות כתב האישום, ביום 12.10.2020, נסעה המתלוננת, ילדית 1946, בקו תחבורה של חברת 'דן'; כאשר המבקשת פנתה אל המתלוננת במסגרת עבודתה לצורך בדיקת כרטיס נסיעתה, ומצאה כי המתלוננת לא שילמה על נסיעתה. המבקשת השאירה את כרטיס נסיעתה של המתלוננת ברשותה, ולאחר דין ודברים בין השניים - ניגשה המתלוננת אל המבקשת, נטלה ממנה את הכרטיס ונגעה בכתפה. בהמשך לכך, תקפה המבקשת שלא כדין את המתלוננת, בכך שסטרה על פניה והכתה אותה בידיה. כתוצאה מן התקיפה, נגרם למתלוננת "סימן אדום מדמם" ביד שמאל.
4. המבקשת, בתשובתה לאישום, לא כפרה בכך שתקפה את המתלוננת; אך טענה כי פעלה מתוקף הגנה עצמית, מכיוון שהמתלוננת תקפה אותה בשל כוונתה לקנוס את המתלוננת בגין אי תשלום עבור הנסיעה.
5. בהכרעת הדין, ניתח בית משפט השלום את ראיות התביעה, לרבות סרטון שצולם על-ידי אחת מן העדות; תמונה של החבלה שנגרמה למתלוננת בידיה; עדות המתלוננת; עדות הגב' מיכל גלושק (להלן: גלושק); ועדות הגב' נגה פורר קורמן (להלן: קורמן). גלושק וקורמן שתיהן נסעו באוטובוס במועד האירוע, ראו את המתרחש והעידו על כך, ובית משפט השלום נתן אמון בעדויות אלו, בציינו כי אין להן כל היכרות קודמת עם המבקשת או עם המתלוננת, ועדויותיהן נמצאו מהימנות והגיוניות. מנגד, נקבע כי לגרסת המבקשת בנוגע לתקיפתה על-ידי המתלוננת, אין כל תימוכין בראיות שהוגשו לבית המשפט. עוד התייחס בית משפט השלום לטענות של המבקשת בדבר קיומם של מחדלי חקירה - וקבע, כי הגנת המבקשת לא קופחה בשל העדרם של סרטוני מצלמות האבטחה מן האוטובוס, כפי שטענה. אף בהנחה כי המתלוננת תקפה את המבקשת באופן כלשהו, נמצא כי תגובתה של המבקשת לא הייתה מידתית, ועולה לכדי תקיפה. יחד עם זאת, החליט בית משפט השלום לזכות את המבקשת מן העבירה שיוחסה לה בכתב האישום, בהיעדר ראיות מספקות בדבר קשר סיבתי חד משמעי בין התקיפה לחבלה שנגרמה למתלוננת. בהמשך לכך, ועל סמך הראיות המפורטות לעיל, עשה בית משפט השלום שימוש בסמכותו לפי סעיף 184 לחסד"פ, והרשיע כאמור את המבקשת בעבירה קלה יותר מזו שיוחסה לה, הגם שלא נזכרה בכתב האישום - עבירת תקיפה סתם.
6. ביום 27.12.2022, נגזר דינה של המבקשת. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינה נע בין מאסר על תנאי ובין 8 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות. לא נמצאו שיקולים המצדיקים סטייה ממתחם העונש שנקבע, ולצד זאת בית משפט השלום התחשב בגילה של המבקשת; מצבה הבריאותי, הנפשי והכלכלי; ונתן דעתו מנגד לשיקולי הרתעת היחיד והרבים. בסופו של דבר, נגזרו על המבקשת מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים למשך 3 שנים, לבל תעבור כל עבירות אלימות; קנס על סך של 1,000 ש"ח; ופיצוי למתלוננת על סך של 1,500 ש"ח.
7. המבקשת ערערה על פסק הדין לבית המשפט המחוזי, וערעורה נדחה. נקבע, כי טענות המבקשת ענייני בקביעות עובדתיות של בית משפט השלום - ולא קמה כל עילה להתערבות בהן, בהיותן מעוגנות היטב במסד הראייתי שהוצג בפני בית משפט השלום. אשר לעתירת המבקשת לביטול הרשעתה, הפנה בית משפט קמא לפרוטוקול הדין בבית משפט השלום מיום 19.10.2022, בו ציין בא-כוח המבקשת כי הוא מבקש "להסתפק בהרשעה ומאסר על תנאי"; וצוין על-ידי בית משפט קמא כי המבקשת אינה מקבלת אחריות על מעשיה ולפיכך אין מקום לביטול הרשעתה. כמו כן, נדחו טענות המבקשת בקשר עם עונשה, כאשר בית משפט קמא עמד על קולת העונש שהוטל.
8. המבקשת מיאנה להשלים עם פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומכאן הבקשה שלפניי.
9. המבקשת טוענת כי שגה בית משפט קמא בכך שבחר שלא להתערב בממצאי עובדה שנקבעו בבית משפט השלום - וכי שומה היה עליו לבחון מחדש את המסד הראייתי בבסיס הכרעת הדין, ולנמק בדבר כל ראייה. זאת ועוד, נטען כי שגה בית משפט השלום כאשר הרשיע את המבקשת בעבירה של תקיפה סתם, לאחר שזיכה אותה מהעבירה בה הואשמה תחילה - ו'הפך עצמו' לתובע. כמו כן, שבה המבקשת על טענותיה בדבר קיומם של מחדלי חקירה שונים;

ונגד מהימנות העדות גלושק וקורמן. לחלופין, נטען כי יש לבטל את הרשעת המבקשת; ולחלופי חילופין נטען כי שגה בית משפט השלום עת השית על המבקשת עונש מחמיר.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, באתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

11. הלכה היא, כי בקשה למתן רשות ערעור ב"גלגול השלישי" שמורה למקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין, או אי-צדק חמור שנגרם למבקש (רע"פ 3305/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (01.05.2023)). זאת ועוד, כאשר הבקשה נסובה על חומרת העונש, לא תינתן רשות ערעור אלא כאשר העונש שנגזר על המבקש סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (רע"פ 2516/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.04.2023)). הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות מידה אלה, ודי בכך כדי לדחות אותה.

12. הבקשה שלפניי אינה מתיימרת להעלות שאלה עקרונית, אלא מתמקדת בעניינה הפרטי של המבקשת, ושבה על כל הטענות שהועלו הן לפני בית משפט השלום הן לפני בית משפט קמא. לא מצאתי כי עניינה של המבקשת בא בגדר אותם חריגים המצדיקים מתן רשות ערעור משיקולי צדק או כי קיים חשש ממשי לעיוות דין.

מעבר לנדרש, ולגופו של עניין, כלל הוא, כי בית המשפט רשאי לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 184 לחסד"פ מיוזמתו, גם מקום שהתביעה לא ביקשה זאת (ע"פ 807/99 מדינת ישראל נ' עזיזיאן, נגד (5) 747, 754 (1999)). לפיכך, ברי כי אין ממש בטענת המבקשת לפיה בית משפט השלום הפך עצמו לתובע בעשותו כן. כמו כן, כידוע, אין זו דרכה של ערכאת ערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות; ולא מצאתי פגם ביישום בית משפט קמא כלל זה - מקום בו לא שוכנע כי קמה הצדקה חריגה לעשות כן (רע"פ 1871/22 דנוך נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (23.03.2022)).

13. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ח באייר התשפ"ג (9.5.2023).

ש ו פ ט